

SMO TO, KAR SMO, 50 LET NA DUNAJU Z DRUŽINSKO TRADICIJO IZ LETA 1888

Obiska Dunaja se venomer veselim, saj me vedno znova spomni na čar izjemnih znamk z bogato tradicijo. Še posebej tistih iz premijskega segmenta, kjer se prepletata zgodovina in mojstrstvo, ki vse do danes ohranja svoje posebno mesto v svetovnem merilu. Spominjam se trenutka, ko sem se prvič sprehodil po sejmu luksuza, organiziranem v nekdanji kraljevi palači Hofburg. Prav zato sem bil toliko bolj navdušen nad odprtjem veličastne nove draguljarsko-urarske hiše Schullin, ki ponuja pogled prav na Hofburg, ter nad srečanjem z družino Schullin in pogovorom z mladim Johannesom Schullinom. Z nami je delil svoj pogled na obrtniško mojstrstvo družine in vizijo dela v prenovljenem Looshausu. V podjetju Schullin na Dunaju se čas ni ustavil že od leta 1888.

Vedno je napredovalo na nekoliko nekonvencionalen način, kar je danes doseglo vrhunec z dokončanjem trgovine z urami in nakitom v zgodovinskem Looshausu. Schullin Vienna še danes ostaja družinsko podjetje, ki ga zaznamuje nenehen razvoj več generacij. Naslednja generacija že aktivno sodeluje pri oblikovanju in razvoju. Čeprav se časi, moda in perspektive spreminjajo, ostajajo pomen kakovosti, ustvarjalnosti in izdelave neomajni. Prvi dve trgovini Schullin na Dunaju je zasnoval Pritzkerjev nagrajenec Hans Hollein, ki sta pritegnili veliko pozornosti v mednarodnih arhitekturnih revijah. Januarja 1983 je italijanska Casa Vogue na svoji naslovnici predstavila trgovino Kohlmarkt skupaj s podrobnim portretom. Danes sta ti dve arhitekturni znamenitosti uvrščeni med zgodovinske spomenike. Zato je bil naraven in zahteven korak izkoristiti priložnost pridobiti arhitekturni dragulj na Michaelerplatzu in ga prilagoditi sodobnim potrebam. Mnogi zastareli tehnični vidiki so bili obnovljeni ali zamenjani, medtem ko so bili elementi, ki jih je oblikoval Adolf Loos, strogo ohranjeni. Arhitekt Peter Plattner iz Bolzana se je zelo skrbno lotil Loosianskih smernic. Kljub temu mu je uspelo izvesti sodoben dizajn, ki je bolj poudaril kot zasenčil arhitekturo

Adolfa Loosa. Sodelovanje z avstrijskim Zveznim uradom za spomenike (BDA) je bilo tekoče in podprto, vsi načrti in skice pa so bili vedno vnaprej predloženi oblastem. Profesor Friedrich Dahm, takratni vodja BDA, je Looshaus večkrat opisal kot "dunajsko Sikstinsko kapelo" in s tem poudaril potrebo po skrbnem pristopu k tej kulturni dediščini. Peter Plattner se je tega popolnoma zavedal in prevzem te naloge je bil zanj poseben izziv. Leta 2025 bo hiša praznovala 50. obletnico na Dunaju. Herbert Schullin, zlatarski mojster od leta 1969, je imel čast uresničiti svojo vizijo sodobnega dunajskega nakita skupaj z najboljšimi zlatarji v mestu. Delavnica se nahaja v isti stavbi kot trgovina, na naslovu Kohlmarkt 7. Ob njej se nahaja oblikovalski studio, ki ustvarja popolno sinergijo med prodajo, obrtniškim znanjem in kreativnimi inovacijami, hkrati pa strankam ponuja vpogled v zakulisje. V teh 50 letih se je izoblikoval prepoznaven slog hiše Schullin – značilen estetski podpis, skoraj kot "vizualni pečat". Številni kosi so izdelani po naročilu strank. Postopek se začne z ročno narisanimi skicami, ki jim sledi fotorealistični izris in natančen voščeni ali kovinski model. Šele po odobritvi stranke se kos izdelaja, kar zagotavlja njeno popolno zadovoljstvo s končnim izdelkom.

V zadnjih letih je bil integriran tudi atelje za rezanje dragih kamnov, ki zagotavlja optimalen rez uporabljenih draguljev. Oblikovalsko in proizvodno ekipo sestavlja 12 do 14 ljudi, ki jih dopolnjujejo številni zunanji strokovnjaki iz domovine in tujine. Ta postavitev omogoča podjetju, da večino proizvodnih procesov ohrani znotraj hiše – od surovih kristalov dragih kamnov do oblikovanja, konceptualizacije in končne izvedbe nakita. S tem je zagotovljen brezhiben razvojni proces in popolna sledljivost izvora materialov. Trajna strast Herberta in Lukasa Schullina do dragih kamnov ju vodi neposredno do virov v vzhodni Afriki in jugovzhodni Aziji, kjer pridobivata spinel, rubine, safirje, turmaline, topaze in granate vseh velikosti, barv in kakovosti. Oba sta po izobrazbi gemologa, kar je ključno za strokovno delo z dragimi kamni. Knjiga o karieri Herberta Schullina, Tradition Reinvented, je izšla leta 2024 s komentariji priznane zgodovinarke nakita Vivienne Becker in bila predstavljena ob otvoritvi prenovljenega Looshausa. Po stopinjah svojega dedka, ki je leta 1888 ustanovil urarsko podjetje v Bad St. Leonhardu, je tudi oče Herberta Schullina postal izučen urar. Leta 1954 je tovarna Rolex prepoznala kakovost družinskega podjetja, kar je

privedlo do pogodbe za servisno delavnico in maloprodajno koncesijo. Danes za strokovno servisiranje ur skrbijo mojstri z urarskimi certifikati znamk Rolex, Hublot, Parmigiani, Tudor, Zenith, Franck Muller in drugih prestižnih imen. Kmalu se bo urarska delavnica preselila v Looshaus, s čimer bo ponovno zaživela kot središče vrhunskega obrtništva. Goldmann & Salatsch, prvotni stanovanjci te znamenite stavbe, niso vodili le prestižne trgovine z oblačili, temveč tudi obsežno krojaško delavnico po meri. Na ta način se obrtništvo – čeprav v drugačni obliki, a še vedno v službi razkošja – vrača v to zgodovinsko hišo. Stavbo krasi več bronasto ulitih grbov in emblemov, ki so vidni na zgornjem delu fasade. Ti simboli odražajo najuglednejše stranke nekdanje krojaške hiše Goldmann & Salatsch, ki je kot cesarsko-kraljevi dvorni krojač ponosno razkazovala cesarski grb. Hiša je bila tudi dobavitelj kraljeve bavarske družine, nadvojvode Jožefa, cesarsko-kraljeve mornarice, cesarske eskadrilje jaht ter avstrijskega avtomobilskega kluba. Danes hiša ur in nakita Schullin ponosno med svoje pokrovitelje šteje tudi številne svetovno priznane osebnosti, vključno z Eltonom Johnom, Barbro Streisand, Anno Netrebko, Agnes Baltsa in Zaho Hadid.

DAVID: Schullin je na Dunaju že desetletja sinonim za visok nakit in urarstvo. Kako se je znamka razvijala od svojih začetkov in kakšno vlogo ima vaša družinska zgodovina pri oblikovanju njene današnje identitete?

JOHANNES SCHULLIN: Blagovna znamka Schullin Wien je nastala pred 50 leti, ko je moj oče odprl prvo trgovino na Dunaju. Oblikovalski jezik je bil sodoben in se je razlikoval od tistega, kar se je delalo v preteklosti. Na nek način se ni veliko spremenilo, vendar je blagovna znamka od takrat močno zrasla in postala mednarodno prepoznavna. Naša dediščina je tista, ki nam je dala orodja in znanje za vztrajanje v tej trgovini. Ponazarja korenine blagovne znamke v tradicionalni izdelavi, ki bo vedno ostal pomemben vidik ustvarjanja kakovostnega nakita.

DAVID: Ker ste odraščali in živeli v družini, posvečeni nakitu in uram, katere so nekatere najpomembnejše lekcije, ki ste jih podedovali od svojih predhodnikov?

JOHANNES SCHULLIN: Poskušal bom odgovoriti glede svojih predhodnikov. Mislim, da je najdragocenejša lekcija, ki sem se je naučil, ko sem bil večino svojega življenja v tako tesnem stiku z luksuznimi predmeti, ohraniti perspektivo. Pomembno je spoštovati in ceniti vrednost predmeta, zlasti nečesa, kar je bilo kompleksno ročno izdelano. Luksuzni predmeti bi morali biti izraz strasti in ne nečesa, kar nekoga definira. Prav tako se ne bi smeli opredeljevati s pomanjkanjem le-teh.

DAVID: Ali lahko z nami delite svoje potovanje v svet nakita in oblikovanja? Kdaj je bil odločilni trenutek, ko ste vedeli, da je to vaš poklic?

JOHANNES SCHULLIN: Po študiju oblikovanja izdelkov in delu na več različnih oblikovalskih projektih sem spoznal, da noben drug izdelek nima tako edinstvenega življenjskega cikla kot nakit. Postopek od načrtovanja do proizvodnje lahko traja le nekaj dni ali celo 12 mesecev. Izdelek lahko traja več življenj in ga je mogoče pozneje razstaviti ter preoblikovati. Po univerzi sem začel oblikovati nakit za družinsko podjetje in od takrat sem zaljubljen v to delo.

DAVID: Schullinovi modeli so znani po svoji drzni in edinstveni estetiki. Kako bi opredelili oblikovalski jezik znamke in kaj ga navdihuje?

JOHANNES SCHULLIN: Rekel bi, da gre za tradicijo, ponovno izumljeno. Dizajni so sodobni, a navdih pogosto črpajo iz zgodovinske arhitekture, umetnosti, narave, simbolike, mode in geometrije. Drug dejavnik, ki opredeljuje oblikovalski jezik blagovne znamke, je sposobnost in samozavest za izdelavo teh zapletenih modelov. In hvaležni smo, da jih naše stranke cenijo.

DAVID: Kako Schullin pristopa k uporabi materialov, tako tradicionalnih kot nekonvencionalnih, pri ustvarjanju visokih kosov nakita?

JOHANNES SCHULLIN: Delamo predvsem z 18-karatnim zlatom. Ta zlitina se uporablja, ker je najboljša kombinacija dragocenosti, dolgoživosti, videza in uporabnosti. Ponujamo ga kot rumeno zlato, rožnato zlato in belo zlato, tako z ali brez niklja. Zelo priljubljena sta tudi platina in paladij. Izdelujemo nakit iz eloksiranega aluminija, obdelanega železa ali bakra, ki ga kombiniramo z zlatom, v zadnjem času pa tudi s titanom. Nenehno eksperimentiramo z novimi kovinami in dragulji, in če se izkaže, da nam nekaj omogoča novo estetiko, ne da bi pri tem karkoli ogrozili, se odločimo za to.

DAVID: Ali lahko poveste več o izdelavi nakita Schullin? Po čem se vaši kosi razlikujejo od drugih na luksuznem trgu?

JOHANNES SCHULLIN: Skoraj celoten naš proizvodni proces poteka na kraju samem, v ateljeju na Kohlmarktu. Zaradi tega smo zelo prilagodljivi pri načinu dela. Edinstvenost naše proizvodnje je, da vsako leto ustvarimo okoli 200 dizajnov in večino jih naredimo samo enkrat. Del našega podpisa so veliki barvni kamni, ki jih pridobivamo neposredno iz rudnikov kot neobdelane kamne. Nato jih v našem ateljeju izrežejo v zeleno obliko, kar nam omogoča, da ponudimo najboljše drage kamne po konkurenčnih cenah. Drugi ključni vidik našega poslovanja je, da lahko ponudimo nakit po meri, ki temelji na željah naših strank. Postanejo del vsakega koraka procesa oblikovanja in na koncu prejmejo nekaj resnično edinstvenega. To je storitev, ki jo naše stranke zelo cenijo.

DAVID: Novi Looshaus predstavlja pomemben mejnik za podjetje Schullin. Kaj ta prostor simbolizira za blagovno znamko in kako po vašem mnenju vpliva na izkušnje strank?

JOHANNES SCHULLIN: Širitev blagovne znamke je bila neizogiben naslednji korak. Zelo smo srečni, da smo se lahko razširili v to zgodovinsko in kulturno pomembno stavbo. Hkrati pa smo v marsičem popoln najemnik zanjo. Hiša je bila prvotno uporabljena kot tovarna, kjer so izdelovali ročno krojena oblačila. In zdaj bo ponovno dunajska produkcija potekala na kraju samem. Našim strankam bo nedvomno koristila bolj osebna nakupovalna izkušnja in izboljšana storitev.

DAVID: Predstavljam si, da je bilo zelo zahtevno delati z g. Petrom Platnerjem in drugimi priznanimi strokovnjaki pri celotni prenovi. Kaj je bil v vaših očeh največji izziv med prenovno Looshausa?

JOHANNES SCHULLIN: Gospod Platner je odličen arhitekt in verjamem, da je delo pri prenovi in adaptaciji objekta opravil fantastično. Rekel bi, da se je dolga zgodovina stavbe pravzaprav izkazala za največji izziv, prav tako naš ambiciozen časovni okvir. Navsezadnje je stavba stara več kot sto let. Pri delu na tem mestu je bilo treba biti zelo previden, saj je bilo bistveno, da se nič ne poškoduje in hkrati ohrani v najboljšem stanju. Ugotovljeno je bilo ravnesje med upoštevanjem veljavnih gradbeno-varnostnih predpisov, požarnovarstvenih zahtev in smernic varstva dediščine. Gospodu Platnerju je uspelo najti to ravnesje, zadovoljiti vse vpletene strani in nas tako rekoč pravočasno pripeljati na cilj.

DAVID: Looshaus je tudi kulturna in arhitekturna znamenitost. Kako usklajujete zgodovinski pomen prostora s sodobnostjo svojih zasnov?

JOHANNES SCHULLIN: Looshaus je eden najbolj znanih primerov modernistične arhitekture, zato obstaja močna sinergija med njim in našim oblikovalskim jezikom. Verjamem, da ne bi mogli najti boljšega partnerja za prihodnost našega poslovanja, prav tako pa menim, da Looshaus ne bi mogel najti boljšega najemnika za svojo oživitve.

DAVID: Kakšno vlogo ima Looshaus na dunajski kulturni in ustvarjalni sceni in kako se ujema s Schullinovo vizijo?

JOHANNES SCHULLIN: Ko v trgovini preživite kratek čas, postane jasno, kako pomembna je ta stavba. Pogosto dobimo obiskovalce, ki si želijo ogledati notranjost stavbe in občutiti njeno vzdušje, kot da bi »oživila«. Je fascinanten prostor,

ki pripoveduje zgodbo zgodovine in dediščine, hkrati pa je bil daleč pred svojim časom. Tako tudi sami vidimo svojo blagovno znamko – s trdnimi temelji v tradiciji, a s pogledom v prihodnost.

DAVID: Če govorimo o Looshausu kot tako imenovani »dunajski Sikstinski kapeli«, kaj bi bilo njeno srce, najdragocenejši predmet v njej, za katerega skrbite še posebej skrbno?

JOHANNES SCHULLIN: Kar zadeva najdragocenejši prostor, bi rekel, da je to medetaža. Natančneje, pogled na Hofburg skozi stara, zožena steklena okna. Verjamem, da je to najboljši razgled na Dunaju in samo stati tam vzbuja srhljiv občutek nostalgije in evforije. Prostor je trenutno še v obnovi, vendar upamo, da ga bomo za javnost odprli do konca letošnjega poletja. Najdragocenejši predmeti v hiši so zagotovo mize s sloni, ki jih je oblikoval Adolf Loos in jih bomo zaščitili za vsako ceno.

DAVID: Če bi morali naštetati nekaj najbolj zanimivih oblikovalskih elementov, kateri bi to bili?

JOHANNES SCHULLIN: Tipični »Loos« oblikovalski elementi, ki si jih je vredno ogledati, so zrcalne stene pod stropom, ki dajejo vtis neskončno velike sobe. Prav tako zelo kvadratna in simetrična razdelitev prostora, ki jo preseka organsko in prosto vsestransko stopnišče. Kombinacija medeninatnih elementov s piramidastim mahagonijem ter nenavadna prostorska razdelitev medetaže so nekateri moji najljubši oblikovalski

elementi Adolfa Loosa v tej hiši.

DAVID: Kako vidite vlogo tehnologije in inovacij v prihodnosti oblikovanja visokega nakita?

JOHANNES SCHULLIN: Brez dvoma ima tehnologija in bo vedno imela pomembno vlogo pri proizvodnji nakita. Največje izboljšave vidim v zamenjavi postopka ulivanja po izgubljenem vosku z neposrednim laserskim sintranjem kovin, kar bo povzročilo večjo gostoto materiala in s tem boljšo kakovost površine zlatega ali platinastega nakita. Ob tem pa vse tehnologije na svetu nikoli ne morejo nadomestiti vseživljenjskih izkušenj in obrtniškega znanja zlatarja ter njegovih orodij, ki bodo vedno sestavni del visokokakovostne izdelave nakita.

DAVID: Trajnost postaja vse bolj pomembna tematika v luksuzni industriji. Kako Schullin vključuje odgovorne prakse v svoje stvaritve in delovanje?

JOHANNES SCHULLIN: Materiali, ki jih uporabljamo za izdelavo nakita, so trajnostno pridobljeni. Zlato prihaja iz Ögussa, avstrijske talilniške ustanove, ki večino svojega zlata pridobi z recikliranjem in ima certifikate o svojih prizadevanjih za trajnost. Dragi kamni so večinoma pridobljeni neposredno iz rudnikov, kamor osebno odpotujemo, da jih pregledamo in kupimo. To se nikoli ne zgodi na konfliktnih območjih, temveč tam, kjer potekajo uradne rudarske dejavnosti, ki zagotavljajo pošteno prakso. Preostali proizvodni proces poteka na kraju samem na Dunaju.

DAVID: Okusi za nakit se vedno spreminjajo. Kateri trendi bodo po vašem mnenju prevladovali na trgu luksuznega nakita v prihodnjih letih? Je kaj prostora tudi za laboratorijsko gojene kamne?

JOHANNES SCHULLIN: Laboratorijsko gojeni diamanti so v zadnjih letih postali priljubljeni zaradi svoje konkurenčne cene. Čeprav jih lahko ponudimo, to ni naš fokus in povpraševanje v naši trgovini je zelo majhno. Ne predvidevam, da bo to postal velik trend. Kot gemolog upam, da bodo dragi kamni, ki so javnosti manj znani, pridobili popularnost, kot sta na primer cirkon ali spinel. Toda težko je napovedati kakršen koli razcvet v bližnji prihodnosti.

DAVID: Dunaj ima bogato zgodovino obrtnišтва in oblikovanja. Kako dunajsko tradicijo vključujete v svoja sodobna dela?

JOHANNES SCHULLIN: To se zgodi na zelo subtilne načine. Naši zlatarji imajo desetletja izkušenj in lahko izdelajo funkcije, kot so popolnoma nevidni pregibni tečaji v naših zapestnicah.

Orodja, ki jih uporabljajo, pogosto niso na voljo za nakup in so ročno izdelana. Imajo tudi manjšo zalogo po meri izdelanih vzmeti, ki lahko trajajo celo življenje in so jih kovali dunajski kovači, ki ne obstajajo več. Vse te stvari so sestavljene tako, da naredijo naš nakit poseben.

DAVID: Ali vidite priložnosti za sodelovanje z drugimi dunajskimi umetniki ali obrtniki za nadaljnjo promocijo kulturne dediščine mesta?

JOHANNES SCHULLIN: Vsekakor smo odprti za sodelovanje in to smo počeli tudi v preteklosti. Nedavni primer tega je kolekcija Ivy, ki jo je oblikovala Eleonore Habsburg.

DAVID: Medtem ko je Schullin zakoreninjen na Dunaju, je svetovno prepoznaven. Kako ohranjate ravnovesje med spoštovanjem lokalnih korenin in nagovarjanjem mednarodnega občinstva?

JOHANNES SCHULLIN: Na srečo je Dunaj svetovno znan po svoji izdelavi nakita. Mednarodno občinstvo lahko pritegnemo preprosto tako, da smo to, kar smo.